

เรื่อง แมงอีหนู

รายละเอียด

เมืองกำแพงเพชร มีอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ สมกับเป็นเมืองอยู่ช้ำวุ่นน้ำของชาติไทย นอกจากอาหารตามธรรมชาติแล้ว กำแพงเพชรยังมีอาหารพิเศษตามฤดูกาล ที่จังหวัดอื่นอาจไม่มี หรือมีไม่เหมือนอาหารพิเศษที่เป็นวัฒนธรรมการกินของชาวกำแพงเพชร คือ แมงอีหนู

ฤดูเก็บแมงอีหนูมาถึงแล้ว เมื่อฝนเริ่มตกชุก ครูมาลัย ชูพินิจ ได้รจนา นวนิยาย เรื่องทุ่งมหาธราช เพื่อสะท้อนชีวิตและภูมิปัญญาของชาวกำแพงเพชร เมื่อ 150 ปีที่แล้วไว้ว่า “ทุก ๆ เย็นเกาะใหญ่กลางลำน้ำปิง ซึ่งไร่เริ่มร้าง และพกริมรก เขียงแซ่ไปด้วยชาวปากคลองใต้และบ้านไร่ ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เสียงเพลงเก่าและแอ่วลาล่องมาในอากาศ ท่ามกลางแมงอีหนูที่ออกมาจากรู บินว่อนขึ้นไปแน่นฟ้า เกาะอยู่ตามกอพงต่ำลงมา และคีรีระของผู้เก็บสำหรับจะยัดลงไปไต้ยั่วเหยี่ยวอยู่ในช่องหรือหม้อ ตามแต่ละคนจะหากันได้ เพื่อนำมาเป็นอาหารคาวหรือหวานกันต่อไป

แมงอีหนูเป็นแมลงพื้นบ้านเก่าแก่ของเมืองกำแพงเพชร คำว่าแมงอีหนู ไม่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราช

บัณฑิตยสถาน เราพบการกล่าวถึงแมงอีหนูครั้งแรก จากนวนิยายเรื่องทุ่งมหาราช นวนิยายที่ฉายภาพชาวกำแพงเพชรที่ชัดเจนที่สุดในอดีต

แมงอีหนู จะออกมาผสมพันธุ์กันในช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ราวต้นเดือนพฤษภาคมของทุกปี ในอดีตกำแพงเพชรมีแมงอีหนูจำนวนมาก และอาศัยผสมพันธุ์กันบริเวณเกาะหน้าเมืองกำแพงเพชร ปัจจุบันเป็นสวนสรีระจิตอุทยาน

แมงอีหนูจะออกมาจับกลุ่มผสมพันธุ์กันเป็นกลุ่มใหญ่เกาะกันเป็นก้อน บางกลุ่มถึง 10 ตัว ชาวกำแพงเพชรเด็ก หนุ่มสาว ผู้ใหญ่จะออกไปเก็บแมงอีหนูกันเกือบทุกบ้าน ถือเป็นภารกิจพักผ่อนหย่อนใจด้วยในตัว หลังจากเสร็จภารกิจเป็นการสนุกสนานมากกว่าจะเป็นการนำมาทำอาหาร แมงอีหนูเป็นเพียงผลพลอยได้เท่านั้น เป็นการพบปะกันระหว่างหนุ่มสาวเสียมากกว่า

คำสำคัญ : แมงอีหนู

ที่มา : สันติ อภัยราช. (2542). วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และภูมิปัญญา

ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. กำแพงเพชร: สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-04-10

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1400&code_db=610008&code_type=01